

Sprawozdanie sekretarza generalnego PAU za rok 2022

Sprawozdanie z działalności PAU obejmuje rok kalendarzowy, tj. okres od 1 stycznia do 31 grudnia roku 2022. Tradycyjnie sprawozdanie to nie obejmuje spraw finansowych, w tym analizy kosztów i wydatków Akademii. Sprawozdanie z wykonania planu finansowego w roku sprawozdawczym było przedmiotem obrad Zarządu PAU oraz Komisji Rewizyjnej (por. Protokół Komisji Rewizyjnej PAU na s. 97–101). Zostało ono jednogłośnie zaakceptowane przez wymienione gremia. Uzyskało również pozytywną opinię biegłego rewidenta, przygotowaną przez kancelarię PROFIN.

Informacje ogólne

Aktualnie w skład korporacji Polskiej Akademii Umiejętności wchodzi 1 członek honorowy, 148 członków krajowych czynnych, 162 członków krajowych korespondentów oraz 176 członków zagranicznych. W roku 2022 wybory nowych członków Akademii odbyły się podczas Walnego Zgromadzenia w dniu 11 czerwca. Wyłoniły one 12 członków czynnych, 16 nowych członków korespondentów oraz 11 członków zagranicznych. Ze względu na obchody jubileuszowe dyplomy nowo wybranym członkom PAU zostały wręczone z opóźnieniem – podczas wiosennego Walnego Zgromadzenia w dniu 11 marca 2023 roku.

W roku sprawozdawczym Akademia poniosła szczególnie dotkliwe straty. Na zawsze odeszli od nas:

Z Wydziału I

- Prof. Jerzy Bartmiński – członek czynny, zmarł 7.02.2022 r.
- Prof. Hermann Fillitz – członek zagraniczny, zmarł 14.06.2022 r.
- Prof. Wojciech Chlebda – członek korespondent, zmarł 1.10.2022 r.
- Prof. David Frick – członek zagraniczny, zmarł 10.12.2022 r.

Z Wydziału II

- Prof. Marco Jačov – członek zagraniczny, zmarł 8.01.2022 r.
Prof. Feliks Kiryk – członek czynny, zmarł 24.04.2022 r.
Prof. Stanisław Salmonowicz – członek czynny, zmarł 24.05.2022 r.
Prof. Stefan K. Kozłowski – członek korespondent, zmarł 2.09.2022 r.

Z Wydziału III

- Prof. Sigurd Hofmann – członek zagraniczny, zmarł 17.06.2022 r.
Prof. Jan Kisiński – członek korespondent, zmarł 18.11.2022 r.
Prof. Henryk Górecki – członek korespondent, zmarł 12.12.2022 r.

Z Wydziału IV

- Prof. Michael Sela – członek zagraniczny, zmarł 27.05.2022 r.
Prof. Tadeusz Bielicki – członek korespondent, zmarł 20.06.2022 r.
Prof. Josef Zemann – członek zagraniczny, zmarł 16.10.2022 r.
Prof. Leon Stuchlik – członek korespondent, zmarł 26.11.2022 r.

Z Wydziału V

- Prof. Marian Zembala – członek korespondent, zmarł 19.03.2022 r.
Prof. Stefan Angielski – członek korespondent, zmarł 22.04.2022 r.
Prof. Marek Zembala – członek czynny, zmarł 12.09.2022 r.

Z Wydziału VI

- Prof. Jan Pamuła – członek czynny, zmarł 24.06.2022 r.
Prof. Stefan Gierowski – członek czynny, zmarł 14.08.2022 r.

Działalność Wydziałów, Komisji i Stacji

Liczbę członków poszczególnych Wydziałów oraz liczbę odbytych posiedzeń naukowych przedstawia tabela I.

Tabela I. Wydziały PAU

Wydział	Liczba członków czynnych	Liczba członków korespondentów	Liczba członków zagranicznych	Liczba posiedzeń naukowych
Wydział I Filologiczny	26	28	36	9
Wydział II Historyczno-Filozoficzny	23	34	30	1
Wydział III Nauk Ścisłych i Technicznych	24	35	38	2
Wydział IV Przyrodniczy	25	33	28	5
Wydział V Lekarski	25	32	38	6
Wydział VI Twórczości Artystycznej	25	–	6	–
Członek honorowy	1			
Razem	148	162	176	23
Całkowita liczba członków (stan w dniu 31.12.2022)	487			

W roku sprawozdawczym w PAU działało 39 Komisji – 24 Komisje wydziałowe i 15 Komisji międzywydziałowych (por. tabele II–VI). Tabele te przedstawiają również liczbę odbytych posiedzeń i sesji naukowych. Niestety, w roku 2021 działalność zawiesiła Komisja Przyrodniczo-Medyczna we Wrocławiu.

Tabela II. Komisje Wydziału I Filologicznego PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Filologii Klasycznej PAU	9	–
Komisja Neofilologiczna PAU	7	–
Komisja Kultury Słowian PAU	8	–
Komisja Historii Sztuki PAU	9	–
Komisja Etyki Komunikacji PAU	3	–

Tabela III. Komisje Wydziału II Historyczno-Filozoficznego PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Środkowoeuropejska PAU	8	–
Komisja Wschodnioeuropejska PAU	4	–
Komisja Prawnicza PAU	3	1
Komisja Historii i Kultury Żydów PAU	8	1
Komisja Prehistorii Karpat PAU	4	–
Komisja Nauk Ekonomicznych PAU	6	–
Komisja Etnograficzna PAU	6	1
Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU	6	–
Komisja Archeologii Krajów Śródziemnomorskich PAU	8	–
Komisja Medioznawcza PAU	7	1
Komisja Biograficzna PAU	9	–

Tabela IV. Komisje Wydziału III Nauk Ścisłych i Technicznych PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Astrofizyki PAU	21	–
Komisja Nauk Technicznych PAU	5	–
Komisja Układów Złożonych PAU	5	1

Tabela V. Komisje Wydziału IV Przyrodniczego PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Geoinformatyki PAU	5	1
Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU	4	–
Komisja Biologii Rozwoju PAU	2	2
Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAU	7	2
Komisja Geograficzna PAU	8	–

Tabela VI. Komisje międzywydziałowe PAU

Komisja	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisja Historii Nauki PAU	10	12
Komisja Spraw Europejskich PAU	2	–
Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych PAU	7	–
Komisja Filozofii Nauk PAU	5	–
Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych	8	1
Komisja PAU do Badań Diaspory Polskiej	3	–
Komisja Antropologiczna PAU	3	–
Komisja Ergonomii PAU	2	1
Komisja PAU Zarządzania Kulturą i Mediami	6	–
Komisja Historii Śląska PAU w Katowicach	–	–
Komisja Nauk Matematycznych PAU w Katowicach	–	–
Komisja Nauk Przyrodniczych PAU w Katowicach	1	–
Komisja Prawnicza PAU w Katowicach	–	1
Komisja Przyrodniczo-Medyczna PAU we Wrocławiu	Komisja zawiesiła działalność w roku 2021	–
Komisja Kaszubska PAU w Gdańsku	1	1
Polska Grupa CIHEC Commission Internationale d'Histoire Ecclésiastique Comparée	–	–

Pełne dane, ukazujące aktywność wszystkich Komisji PAU w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku, przedstawiono w dwóch rozdziałach „Rocznika PAU” za rok 2022, zatytułowanych *Komisje Naukowe PAU* (por. s. 31–75) oraz *Posiedzenia Komisji Naukowych PAU w 2022 roku* (por. s. 132–189). Podobnie jak w poprzednich latach, w rozdziałach tych zamieszczono wykazy członków Komisji, informacje o ich władzach oraz spis zaprezentowanych referatów i wykładów. Opublikowano również wszystkie nadesłane streszczenia prac/wykładów, przedstawionych podczas spotkań Komisji.

Poza Wydziałami i Komisjami w strukturze Polskiej Akademii Umiejętności znajdują się też dwie Stacje Naukowe: Stacja Naukowa w Gdańsku i Stacja Naukowa w Katowicach. Obecnie trwają prace nad uruchomieniem trzeciej stacji – w Poznaniu. Ponadto, w ramach Stacji w Katowicach aktywnie działa Wszechnica Naukowo-Kulturalna w Gliwicach. Jednostka ta w roku 2022 zorganizowała 6 posiedzeń naukowych.

Konferencje, sesje i przedsięwzięcia cykliczne

Istotnym elementem czynności PAU są konferencje i sesje naukowe. Złagodzenie, a następnie odwołanie ograniczeń związanych z organizacją zebrań i spotkań (obowiązujących w czasie trwania epidemii COVID-19) spowodowało znaczący wzrost liczby konferencji i sesji organizowanych i współorganizowanych przez Wydziały, Komisje i Stacje PAU. W roku sprawozdawczym zorganizowano 33 sesje i konferencje naukowe; 12 z nich miało charakter międzynarodowy. Spotkania te odbyły się w trybie on-line lub w trybie hybrydowym. Chronologiczny spis konferencji przedstawia poniższe zestawienie. Konferencje międzynarodowe oznaczono *.

26.01.2022

Sesja naukowa połączona z prezentacją książki *Język „okrągły jak pomarańcza”... Pamięci Profesor Krystyny Pisarkowej w 90. rocznicę Jej urodzin*

Organizator: Wydział I Filologiczny PAU

18.03.2022

Kwartalna konferencja Komisji Historii Nauki PAU *Z historii kultury uzdrowiskowej*
Organizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Zakład Humanistycznych Nauk Farmaceutycznych. Studium Nauk Humanistycznych i Społecznych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

23.03.2022

Konferencja naukowa *Profesor Adam Strzałkowski (26 XI 1923–25 VII 2020). In memoriam*

Organizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Obserwatorium Astronomiczne UJ, Instytut Fizyki im. Mariana Smoluchowskiego UJ, Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego PAN

28.03.2022

Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, *Plan odbudowy IHN PAN a Krajowy Plan Odbudowy (perspektywa aksjologiczno-naukoznawcza)*

Organizatorzy: Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU

11.04.2022

Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, *Plan odbudowy IHN PAN a Krajowy Plan Odbudowy (perspektywa aksjologiczno-naukoznawcza)*. Cz. II, *Odbudowa (?) Instytutu a różne perspektywy poznawcze i pragmatyczne oraz postawa dialogiczna*

Organizatorzy: Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU

13.04.2022

Seminarium *Geoinformatyka w Polsce – początki*

Organizatorzy: Komisja Geoinformatyki PAU, Polskie Towarzystwo Informacji Przestrzennej

22.04.2022

Konferencja naukowa *Renata Dutkova (1927–2015). Uczona, archiwistka, organizatorka nauki*. Konferencja połączona z otwarciem wystawy *Z pasji do nauki. Renata Dutkova (1927–2015)*

Organizatorzy: Archiwum Nauki PAN i PAU, Polska Akademia Umiejętności, Pracownia Historii Kultury, Nauki i Edukacji Historycznej Instytutu Historii UJ

19–21.05.2022

XXXIV Konferencja Embriologiczna *Rośliny – Zwierzęta – Człowiek*

Organizatorzy: Zakład Biologii Rozwoju i Morfologii Bezkręgowców Wydziału Biologii UJ, Komisja Biologii Rozwoju PAU

25.05.2022

II Kwartalna konferencja Komisji Historii Nauki PAU *Z historii myśli geopolitycznej*

Organizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ, Polskie Towarzystwo Geopolityczne

30.05.2022

Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, *Czasopisma z historii nauki na liście czasopism MEiN (21.12.2021)*

Organizatorzy: Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU

21.06.2022

II Sympozjum Metodologiczne *Jak badać etykę mediów i etykę w mediach*

Organizatorzy: Komisja Medioznawcza PAU

*21.06.2022

Jubileuszowa Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa *Adam Mickiewicz i romantycy wobec tradycji wileńskiego środowiska filologicznego (1795–1864)*. *Osobowości – Idee – Dzieła – Konteksty europejskie*

Organizatorzy: Katedra Badań Filologicznych „Wschód–Zachód”, Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku, Wydział I Filologiczny PAU, Akademia Edukacji w Wilnie Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie, Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

22.06.2022

III Kwartalna konferencja Komisji Historii Nauki PAU *Z kart historii nauki i jej metodologii*

Organizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN

27.06.2022

Konferencja *Między naturą a historią. Naukowe pasje prof. Jana Mariana Włodka. Konferencja w 10. rocznicę śmierci*

Organizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Fundacja im. Zofii i Jana Włodków

29.06.2022

Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, *Wykaz czasopism historycznych opracowany przez Pracownię Naukoznawstwa IHN PAN – pierwsze wyniki*

Organizatorzy: Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, Komisja Historii Nauki PAU

*5.09.2022

Konferencja *W 50. rocznicę czechosłowacko-polskiej wyprawy na wulkan Cotopaxi*

Organizatorzy: Archiwum Nauki PAN i PAU, Instytut Historii PAN, Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky

*12.09.2022

Konferencja *The Structure of Scientific Revolutions (1962) by T. S. Kuhn versus science studies: the Polish context*

Organizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN

*14–16.09.2022

IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Użytkowanie maszyn rolniczych i leśnych – badania naukowe i dydaktyka*

Organizatorzy: Katedra Użytkowania Lasu, Inżynierii i Techniki Leśnej UR w Krakowie, Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAU, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie

*22.09.2022

Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Adam Mickiewicz i Ukraina. Obraz kraju – obraz poety – recepcja – konteksty europejskie*

Organizatorzy: Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”, Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku, Wydział I Filologiczny PAU, Katedra Polonistyki Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki, Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

*28–30.09.2022

VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Żydzi i judaizm we współczesnych badaniach polskich*

Organizatorzy: Polskie Towarzystwo Studiów Żydowskich, Instytut Judaistyki UJ, Polska Akademia Umiejętności, Wydział Historii UW, Centrum im. Anielewicza, Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce, Polin Muzeum Historii Żydów Polskich, Muzeum Getta Warszawskiego, Żydowski Instytut Historyczny, Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego – Instytut Historii, Centrum Badań Kultury Żydowskiej Wydziału Filologicznego UŁ, Pracownia Badań nad Współczesnym Izraelem oraz Relacjami Polsko-Izraelskimi im. Teodora Herzla i Ozjasza Thona UJ

*7–8.10.2022

Konferencja naukowa poświęcona pamięci Profesora Jerzego Jurkiewicza *Quantum Gravity and More*

Organizatorzy: Uniwersytet Jagielloński, Polska Akademia Umiejętności

*18–20.10.2022

Konferencja naukowa *Świat w obliczu nowych wyzwań* (w ramach obchodów Jubileuszu 150-lecia PAU)

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Gmina Miejska Kraków, Uniwersytet Jagielloński, Muzeum Narodowe w Krakowie, Akademia Górniczo-Hutnicza, Uniwersytet Pedagogiczny, Biblioteka Naukowa PAU i PAN, Archiwum Nauki PAN i PAU

4–5.11.2022

X Sympozjum *Współczesne problemy gospodarki odpadami w ujęciu ergonomicznym*

Organizatorzy: Komisja Ergonomii PAU, Katedra Eksploatacji Maszyn, Ergonomii i Procesów Produkcyjnych UR w Krakowie, Katedra Architektury Miejsc Pracy, Sportu i Usług Politechniki Krakowskiej, Komisja Ergonomiczna Krakowskiego Oddziału PAN

*17–18.11.2022

Konferencja naukowa *Explicitus est liber: Dziedzictwo sztuki drukarskiej do roku 1800*

Organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Biblioteka Naukowa PAU i PAN, Archiwum i Biblioteka OO. Karmelitów na Piasku

*17–18.11.2022

25th Cracow Methodological Conference: *Symmetry: Between Physics, Mathematics, Philosophy and Art*

Organizatorzy: Komisja Filozofii Nauk PAU, Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych, Katedra Filozofii Przyrody Wydziału Filozoficznego UPJPII

22.11.2022

Konferencja *Pisarstwo podręcznikowe. Akademia Umiejętności na rzecz edukacji*

Organizator: Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych

23.11.2022

Konferencja naukowa *100-lecie Związku Polaków w Niemczech*

Organizatorzy: Stacja Naukowa PAU w Gdańsku, Komisja Historii Nauki PAU, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN

25.11.2022

Symposium naukowe *Badania organizmów żywych – aspekty naukowe, etyczne i prawne*

Organizator: Komisja Biologii Rozwoju PAU

30.11.2022

Konferencja naukowa *O kształtowaniu się środowiska historyków matematyki w Polsce w II połowie XX w.*

Organizator: Komisja Historii Nauki PAU

*1.12.2022

Konferencja naukowa *Information and Computing in Nature: Philosophical Perspectives*

Organizator: Komisja Filozofii Nauk PAU

7–9.12.2022

Konferencja naukowa *Romantyzm i tradycja romantyczna w kulturze literackiej, artystycznej i intelektualnej Krakowa, Polski i Europy*

Organizatorzy: Wydział I Filologiczny PAU, Wydział Polonistyki UJ

*8.12.2022

Konferencja naukowa *Ukraina-Polska. Kolizyjnoprawne aspekty wojny i przymusowego przemieszczania się osób*

Organizator: Komisja Prawnicza Stacji Naukowej PAU w Katowicach

12.12.2022

Konferencja naukowa *Nauka prawa wobec zjawiska post-prawdy*

Organizator: Komisja Prawnicza PAU

Trzeba w tym miejscu wspomnieć również o koordynowanych przez PAU otwartych dla szerszej publiczności spotkaniach cyklicznych: Kawiarni Naukowej i Herbaciarni Naukowej, oraz o przeprowadzonych przez prof. Dominikę Dudek wywiadach z członkami PAU. Zostały one przygotowane w ramach obchodów jubileuszu PAU.

Działalność naukowa

Od trzech lat w strukturze PAU działa pierwsza w Polsce jednostka naukowo-badawcza prowadząca badania armenologiczne – Ośrodek Badań nad Kulturą Ormiańską w Polsce (Research Centre for Armenian Culture in Poland). Ośrodek finansowany jest z wyodrębnionej w budżecie PAU dotacji MEiN. Ponadto, w roku 2022 Ośrodek otrzymał dotację z NPRH na finansowanie projektu badawczego (por. sprawozdanie Ośrodka na s. 200–208).

W roku sprawozdawczym w PAU realizowano 10 projektów badawczych (grantów), finansowanych ze źródeł zewnętrznych; kolejne 3 wnioski zostały przedstawione do oceny. Tabele VII–VIII przedstawiają listę realizowanych projektów, finansowanych przez: Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (9 projektów) oraz Narodowe Centrum Nauki (1 projekt).

Tabela VII. Projekty badawcze realizowane w PAU: NPRH

Tytuł	Kierownik	Okres realizacji	Uwagi
Opracowanie naukowe zbiorów rzeźby, malarstwa, miniatur i grafiki Towarzystwa Historyczno-Literackiego/Biblioteki Polskiej w Paryżu, w oparciu o prace inwentaryzacyjne i w połączeniu z wydaniem katalogów najciekawszych materiałów	Dr Anna Czarnocka	7.07.2014– –6.07.2023	realizowany
Publikacja rękopisu Jana Czekańskiego „Dziennik kolumny antropologiczno-etnologicznej ekspedycji do Afryki Środkowej w latach 1907–1909”	Prof. dr hab. Michał Tymowski	11.09.2017– –10.06.2023	realizowany
Documenta polonica ex Archivo Generali Hispanae in Simancas. Nova series, vol. II–III	Prof. dr hab. Ryszard Skowron	8.05.2018– –8.05.2024	realizowany
Słowniki biograficzne uczonych polskich	Prof. dr hab. Andrzej K. Wróblewski	21.12.2018– –20.12.2023 60 miesięcy	realizowany
Ludzie i instytucje emigracji polskiej XIX wieku. Opracowanie archiwów rodziny Gałęzowskich i Szkoły Narodowej Polskiej w zbiorach Biblioteki Polskiej w Paryżu i Polskiego Towarzystwa Historyczno-Literackiego	Dr hab. Janusz Pezda prof. UJ	10.01.2019– –9.01.2024 60 miesięcy	realizowany

Tabela VII cd.

Tytuł	Kierownik	Okres realizacji	Uwagi
Korespondencja Jagiellonów. Europejskie kontakty dynastii w późnym średniowieczu	Dr hab. Lidia Korczak prof. UJ	23.04.2020– –22.04.2025 60 miesięcy	realizowany
Edycja krytyczna niepublikowanej korespondencji między Józefem Ignacym Kraszewskim a Władysławem Mickiewiczem	Prof. dr hab. Piotr Tylus	1.03.2022– –1.05.2026 50 miesięcy	realizowany
Ormianie kresowi na Śląsku po 1945 roku	Dr Franciszek Wasyl	18.10.2022– –18.10.2027 60 miesięcy	realizowany
PAUart-5. Katalog zbiorów naukowych i artystycznych. Źródła ikonograficzne i ich kontekst dokumentacyjny	Dr Adam Korczyński	9.12.2022– –9.12.2027 60 miesięcy	realizowany

Tabela VIII. Projekty badawcze realizowane w PAU: NCN

Tytuł	Kierownik	Okres realizacji	Uwagi
Akty unii polsko-litewskiej z lat 1499–1501. Dokumenty i studia	Dr hab. Lidia Korczak prof. UJ	12.01.2018– –11.01.2023	realizowany

Poza projektami uwzględnionymi w tabelach PAU realizuje bezterminowy projekt, finansowany przez Fundację Lanckorońskich, pt. *Acta Nuntiatu-
rae Poloniae*. W ramach tego projektu opracowywane są relacje i dokumenty poszczególnych nuncjuszy apostolskich w Polsce od roku 1519 do czasów współczesnych. W roku sprawozdawczym wydane zostały 2 tomy *ANP*, kolejne znajdują się w rozmaitych fazach przygotowania do druku.

Działalność wydawnicza

Niezwykle istotną częścią aktywności badawczej PAU jest działalność wydawnicza. Łącznie w roku 2022 PAU wydawała lub współwydawała 22 czasopisma. Poza czasopismami naukowymi, od ponad 20 lat, PAU wydaje internetowy tygodnik „PAUza Akademicka”. Popularność tego tygodnika wciąż rośnie, co jest niewątpliwą zasługą redaktora naczelnego

prof. Andrzeja Białasa. Tabela IX przedstawia punktację czasopism wydawanych i współwydawanych przez PAU, zaczerpniętą z aktualnego wykazu czasopism Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Tabela IX. Czasopisma PAU

Tytuł	L. pkt
Acta Archaeologica Carpathica	70
Acta Militaria Mediaevalia	20
Acta Physica Polonica B*	70
Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych	40
Folia Historiae Artium	20
Folia Quaternaria	20
Geoinformatica Polonica	20
Kultura Słowian. Rocznik Komisji Kultury Słowian	100
Kwartalnik Filozoficzny*	20
Kwartalnik Prawa Prywatnego	70
The Polish Review**	100
Prace Geograficzne*	70
Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica*	20
Studia Historiae Scientiarum	100
Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*	70
Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne	70

Czasopisma współwydawane z UJ oznaczono *; czasopismo współwydawane z PIASA oznaczono **

Ponadto, w roku sprawozdawczym ukazało się 10 tytułów książek. Łączna objętość wszystkich wydanych woluminów to 1032,75 arkusza drukarskiego (362,75 arkusza wydawnictw książkowych + 670 arkuszy czasopism). O poziom naszych wydawnictw dba Komitet Wydawniczy PAU. Wszystkie zgłoszone teksty recenzowane są przez niezależnych recenzentów, a do druku przyjmowane są wyłącznie dzieła, które uzyskały jednoznacznie pozytywne recenzje. Komitet działa obecnie pod przewodnictwem wiceprezesa PAU prof. Andrzeja Mączyńskiego. Pełny wykaz wydawnictw PAU zob. s. 192–193.

Współpraca międzynarodowa

Listę jednostek naukowych, z którymi PAU ma obowiązujące (aktualne) umowy o współpracy, przedstawia poniższe zestawienie:

- Czeska Akademia Nauk
- Słowacka Akademia Nauk
- Ukraińska Akademia Nauk
- Węgierska Akademia Nauk
- Węgierska Akademia Sztuk
- Słoweńska Akademia Nauk
- Austriacka Akademia Nauk
- Macedońska Akademia Nauk
- Rumuńska Akademia Nauk
- Berlińsko-Brandenburska Akademia Nauk
- The ExtreMe Matter Institute
- The Royal Society of Edinburgh
- Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki
- Instytut Historii Litwy Republiki Litewskiej
- Biblioteka Naukowa Przykarpaciego Uniwersytetu Narodowego Imienia Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku, Ukraina
- Polskie Towarzystwo Naukowe w Żytomierzu

W roku 2022 miały miejsce wymiany osobowe z Czeską Akademią Nauk, Słoweńską Akademią Nauk, a także z Instytutem Historii Litwy Republiki Litewskiej.

PAU jest członkiem dwóch organizacji międzynarodowych: Międzynarodowej Unii Akademii (UAI) oraz All European Academies (ALLEA). Trzeba w tym miejscu wspomnieć również o współpracy z Polskim Instytutem Naukowym (PIASA) w Stanach Zjednoczonych i Polskim Instytutem Naukowym w Kanadzie (PINK) w Montrealu. Oba te instytuty mają formalnie status stacji naukowych PAU. Wspólnie z Instytutem w Nowym Jorku wydajemy czasopismo „The Polish Review” (por. tab. IX).

Działalność wspomagająca badania naukowe

W taką działalność zaangażowane są trzy jednostki PAU: Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie, Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie oraz Fototeka Lanckorońskich.

Biblioteka Naukowa to druga co do wielkości placówka tego typu w naszym mieście. Pod kierunkiem dyrektora Biblioteki dr Agnieszki Fludy-Krokos

kontynuowane są zmiany organizacyjne, które prowadzą do coraz lepszego wykorzystania cennych zbiorów.

Zbiory Biblioteki w 2022 roku prezentowano na 10 wystawach:

- *O dobro ojczyzny. Litwa i Polska w epoce Konstytucji 3 maja*, Pałac Wielkich Książąt Litewskich w Wilnie – Muzeum Narodowe, Litwa;
- *Lelewel. Rytownik Polski*, Muzeum Narodowe w Krakowie, Galeria Sztuki Polskiej XIX w. w Sukiennicach;
- *Z pasji do nauki. Renata Dutkova 1927–2015*, Archiwum Nauki PAN i PAU;
- *Franciszek Mirecki – sława i zapomnienie*, Biblioteka Jagiellońska;
- *Skarby Polskiej Akademii Nauk*, PAN Archiwum w Warszawie, wystawa plenerowa (skany);
- *Wędrujące obrazy. Małgorzata Mirga-Tas*, Międzynarodowe Centrum Kultury;
- *Boże Narodzenie. Światłość w ciemności świeci od wieków po dziś dzień*, Muzeum Diecezjalne w Siedlcach;
- *Ja, kot. Koty w sztuce Japonii i zachodu*, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie;
- *Wenus. Schulz / Cranach*, Kordegarda. Galeria Narodowego Centrum Kultury w Warszawie;
- *Ölrausch und Huzulenkult. Fotografische Streitobjekte aus Galizien und der Bukowina*, Volkskundemuseum Wiedeń, Austria.

Biblioteka Naukowa PAU i PAN prowadzi też własną działalność wydawniczą. W roku 2022 ukazały się:

- 67. tom „Rocznika Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie”;
- *Explicitus est liber: dziedzictwo sztuki drukarskiej do roku 1800* (red. A. Fluda-Krokos);
- *Littera scripta manet. Zbiory rękopiśmienne w zasobach bibliotek, archiwów i muzeów* (red. A. Fluda-Krokos, E. Danowska, J. Łepkowski);
- *Przegląd krakowskich tradycji, legend, nabożeństw, zwyczajów, przysłów i właściwości* (red. K. Grodziska);
- oraz 2 wersje kalendarza na rok 2023 (wspólnie z PAU).

W roku sprawozdawczym Biblioteka zorganizowała też 2 międzynarodowe konferencje naukowe:

- „*Explicitus est liber*”. *Dziedzictwo sztuki drukarskiej do roku 1800*. Konferencji tej towarzyszyły dwa pokazy starych druków ze zbiorów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie oraz Archiwum i Biblioteki OO. Karmelitów na Piasku;

- *Artificem commendat opus. Zbiory graficzne w zasobach bibliotek, archiwów, muzeów i kolekcji prywatnych.*

Warto podkreślić, iż 16 pracowników Biblioteki prowadzi systematyczną działalność naukową, publikując artykuły oryginalne i teksty o charakterze popularnonaukowym oraz opracowując edycje źródeł i katalogi zbiorów.

Pełne sprawozdanie z działalności Biblioteki zostanie opublikowane w 68. tomie „Rocznika Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie”.

Archiwum Nauki jest jednostką wspólną Oddziału PAN w Krakowie oraz PAU.

W Archiwum zorganizowano 2 wystawy:

- *Z pasji do nauki. Renata Dutkova (1927–2015)*; wystawie tej towarzyszyła konferencja naukowa *Renata Dutkova (1927–2015). Uczona, archiwistka, organizatorka nauki*;
- *W służbie nauki. W 150-lecie Polskiej Akademii Umiejętności.*

Pełne sprawozdanie z działalności Archiwum por. s. 194–196.

Fototeka Lanckorońskich stanowi własność PAU od roku 1929. W zbiorach Fototeki znajduje się ponad 50 000 fotogramów. Zbiory te są w dalszym ciągu sukcesywnie porządkowane i opracowywane; prowadzona jest też ich digitalizacja. W grudniu 2022 roku Fototeka otrzymała dofinansowanie na realizację 5-letniego projektu badawczego „PAUart-5. Katalog zbiorów naukowych i artystycznych. Źródła ikonograficzne i ich kontekst dokumentacyjny”. Ponadto, w roku sprawozdawczym w Fototece zorganizowano zajęcia dydaktyczne (konserwatoria i praktyki) dla studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Papieskiego im. Jana Pawła II.

Pełne sprawozdanie z działalności Fototeki por. s. 197–199.

Biblioteka Polska w Paryżu

Szczegółnej uwagi wymaga Biblioteka Polska w Paryżu, stanowiąca współwłasność PAU i paryskiego Towarzystwa Historyczno-Literackiego. W każdym kolejnym roku budżetowym Akademia przekazuje Bibliotece z dotacji MEiN 1 300 000 zł. W roku sprawozdawczym, decyzją Ministra Edukacji i Nauki, środki te zostały jednorazowo powiększone o kwotę 900 000 zł. Niestety, prace nad ostatecznym uregulowaniem stanu prawnego i finansowego Biblioteki, prowadzone w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wciąż trwają. W roku sprawozdawczym w Bibliotece Paryskiej realizowane były 2 projekty badawcze, finansowane przez Narodowy

Program Rozwoju Humanistyki, których celem jest inwentaryzacja materiałów historycznych (rękopisów), zbiorów rzeźby, grafiki, malarstwa i miniatur znajdujących się w zasobach BPP.

Nagrody, wyróżnienia i stypendia

Tak jak każdego roku, również w roku sprawozdawczym Polska Akademia Umiejętności przyznała wyróżnienia i nagrody. Niewątpliwie najbardziej prestiżową z nich jest **Nagroda im. Erazma i Anny Jerzmanowskich**. Nagroda ta przyznawana jest za działalność naukową, kulturalną i dobroczynną, a w roku sprawozdawczym została sfinansowana przez Marszałka Województwa Małopolskiego oraz Prezydenta Miasta Krakowa. Trzynastym – po reaktywacji nagrody – laureatem został ksiądz prof. Michał Heller. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 12.12.2022 r. na Wawelu.

Nagroda im. Tadeusza Browicza przyznawana jest przez PAU na wniosek Wydziału V Lekarskiego. W roku sprawozdawczym Nagrodę im. Tadeusza Browicza dla młodego pracownika naukowego otrzymała dr Katarzyna Głombik (Instytut Farmakologii im. Jerzego Maja Polskiej Akademii Nauk) za czynnościowe badania zaburzeń synaptycznych, metabolicznych i hormonalnych mózgu w modelu depresji.

Nagroda im. Profesora Adama Bielańskiego przyznawana jest na wniosek Wydziału III Nauk Ścisłych i Technicznych. W roku 2022 otrzymał ją prof. dr hab. Bogdan Marciniak (Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii) za wybitne osiągnięcia w dziedzinie chemii i katalizy związków krzemu i nową strategię syntezy reagentów metaloorganicznych i (nano)materiałów.

Stypendia Fundacji Lanckorońskich i Fundacji z Brzezia Lanckorońskich. Stypendia te przyznaje komisja pod przewodnictwem prof. Andrzeja Borowskiego. W jej skład, poza przedstawicielami PAU, wchodzi również delegaci Fundacji oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i Uniwersytetu Wrocławskiego. W roku sprawozdawczym komisja przyznała 62 stypendia. Ze względu na epidemię COVID-19 spośród stypendiów przyznanych w roku ubiegłym wykorzystano 52. Kolejnych 10 stypendiów z roku 2022 zostało przeniesionych na rok 2023 (por. s. 209–210).

Prace remontowe i inwestycje

W roku sprawozdawczym kontynuowano zaplanowane prace remontowe w siedzibie PAU. Były one finansowane z funduszy własnych Akademii oraz z dotacji NFOZK. W ramach tych prac ukończono remont dachu w budynku przy ul. św. Jana 22, wymieniono instalację c.o. w budynkach przy ul. św. Jana 22 i 26, rozpoczęto wymianę stolarki okiennej w budynku przy ul. św. Jana 22. Odnowiono również portal i drzwi wejściowe do budynku przy ul. Sławkowskiej 17.

Po ukończeniu przeglądu sprzętu komputerowego, będącego w posiadaniu jednostek organizacyjnych PAU, zakupione zostały komputery wraz z wyposażeniem dodatkowym dla pracowników PAU, Biblioteki PAU/PAN i Ośrodka Badań nad Kulturą Ormiańską w Polsce. Inwestycje te były finansowane ze środków własnych oraz projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Sekretarz generalny PAU
Prof. dr hab. Szczepan Biliński